

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 163.

Brașov, Joi 24 Iulie (6 August).

1903.

Un cas electoral instructiv.

Decisiunea comitetului săsesc din Bistriță de a se abține de la alegerea de deputat în locul devenit vacant prin mórtea deputatului saș Flugger, ce am înregistrat-o deja cu câte-va cuvinte, este caracteristică și instructivă și pentru noi Români din mai multe puncte de privire. De aceea vom să revenim asupra-i puțin mai pe larg.

Sașii ardeleni posedă fără îndoială între toate naționalitățile nemaghiare cea mai bună și dezvoltată organizație interioară. Acesta au să o mulțumescă nu numai stărei culturale înaintate a poporului lor, ci și serioșității, cu care conducătorii sași se sfătuiesc întotdeauna asupra afacerilor lor culturale și naționale și a statorniciei în susținerea și respectarea hotăririlor luate din partea organelor lor competente.

Sub regimul de maghiarizare terorisator a suferit ce e drept și organizația Sașilor multe avarii și mai ales în părțile Bistriței nu totdeauna au mers lucrurile după tipicul îndatinat.

Și în cazul, despre care vorbim, s'a tratat de un deputat al Sașilor din Bistriță, care se mărturisea ce-i drept a fi aderent al programului partidului poporal săsesc, în colul însă nu ținea seamă de hotăririile partidului relativ la procederea tactică, fiind-că era de convingerea, că singura politică corectă pentru poporul săsesc este de a merge cu guvernul.

Atunci, când deputații sași au ieșit sub Banffy din partidul guvernului, răposatul deputat al Bistriței, Flugger, n'a vrut să se alăture la ei și a rămas și mai departe între mameluți. Atitudinea lui a displicut alegătorilor săi, dér le-a fost douăzeci de ani deputat și așa ei au mai închis câte un ochi. Flugger în timpul din urmă era tot bolnăvicios și pe la începutul lui Iunie a. c., a murit.

Acum se oferi ocaziunea Sașilor Bistrițeni să se aleagă un deputat, care să meargă cu programul și cu hotăririile partidului lor poporal. Ei însă nu s'au pregătit de cu vreme să se aleagă un candidat potrivit și așa au intrat într-o încurcătură mare, căci au ajuns în situația de a se vedea constrinși a vota pentru un candidat de origine, dér care a devenit în timpul maghiaron. Acesta e vice-spanul comitatului Bistriță-Năsăud, Kuales.

Cei din comitetul districtual săsesc sperau totuși, că Kuales va primi pôte a fi ales deputat pe baza programului și a hotăririlor partidului. Vice-spanul însă le-a răspuns, că programul îl primesc, dér însă nu va intra și el în partidul guvernului și nu se va alăture la deputații sași, căr'i stau în afară de partide.

Am crezut, dișe unul din ei, că vice-spanul Kuales, pe care de decizii de ani l'am susținut și purtat ca funcționar administrativ, va ține

sămă de vederile noastre, dér ne-am înșelat!

Intr'aceea Kuales nu s'a mai tocmit mult cu conaționalii săi, ci a făcut să se publice un apel din partea „alegătorilor liberali“, calculând, că în urma meștelegerilor ce s'au produs și din vina sa între Sașii bistrițeni și cu concursul alegătorilor nesași liberali, va eși deputat.

Imprejurarea acesta a îndemnat pe comitetul săsesc districtual a lua hotăririile, ca toți acei alegători sași, căr'i stau pe baza programului poporal și a hotăririlor partidului poporal săsesc să nu ia parte la acesta alegere.

Hotăririile de mai sus au luat-o Sașii cu scopul de a păstra și susține solidaritatea în partidul poporal săsesc și în speranță, că în viitor le va succeda a stringe din nou legăturile între aderenții lui.

Mai bine au lăsat să aleagă cine va voi pe dubiosul Kuales, decât să calce în picior autoritatea și interesele de viață a partidului lor poporal.

O bună învățătură acesta și pentru cei-ce se laudă cu procederea la alegerea din Dobra și cu dezbntul alesului de acolo în contra programului și a hotăririlor partidului național român!

Comitetul macedonean din Anglia. Comitetul macedonean, care s'a înființat în Anglia este compus din profesorul James Bryce, președinte, deputatul Herbert Gladstone, Lordul Edmund Fitzmaurice, episcopul Hereford, Canonicele Scott Holad, Dr. Clifford etc. Éta un pasaj din programul ce au publicat: „Scopul noului comitet balcanic este să arate situația reală a împrejurărilor din Peninsula balcanică, să creeze o opinie publică în Anglia în favorul Macedonenilor, de a combate drepturile ce-și arogă statele independente din Balcani și de a lupta pentru drepturile și reformele acordate populațiunii supuse din Macedonia.

Regele Eduard și Irlandezii. Regele Eduard a adresat Irlandezilor un manifest, în care în numele său și al reginei mulțumesc pentru primirea, ce li-s'a făcut și își exprimă dorința, ca Irlanda să prospereze și să se bucure de binecuvântările păcii.

Afacerea coruperilor.

Ađi e deja a patra di de când comisiunea parlamentară din Budapesta si-a început lucrarea problematică de limpedere în afacerea corupțiunii și a mituirilor, spălarea acesta a rufelor murdare din viața politică și parlamentară maghiară.

Au fost ascultați pân' acum mulți, creștin și jidovi, mari și mici, nobili și nenobili, dér lumină tot nu s'a făcut în afară de aceea ce a mărturisit contele L. Szapary. S'a descoperit, numai că o bandă de deseculanți jidovi, căr'i rod de mult la rădăcina moralității private și publice, fac nesigure toate cărările și cărărușele din capitala unghurească, fiind viile dovedii ale decadentei mo-

rale, ce bântue Ungaria dela centru până la periferie.

Foile maghiare liberale se arată foarte satisfăcute de declarațiile și răspunsurile ce le-a dat ministrul-președinte Khuen-Hedervary înaintea comisiunii parlamentare și accentuă, că ceea-ce a spus, a făcut impresia, că el (contele Khuen) n'a fost amestecat în afacerea mituirilor și că în genere atitudinea lui înaintea comisiunii a făcut cea mai bună impresie.

Cu totul altfel judecă foile opoziționale. Așa Bartha Miklos în „Magyarország“ de ađi începe articolul său așa:

„Aseră contele Khuen a mers în foc dér s'a părilit. Țara a așteptat de la el lămurire și liniștire. Acesta n'a primit-o. A pășit înaintea comisiunii investigătoare ca ministrul-președinte și a părăsit-o ca — acusat... N'a negat că a avut cunoștință de planul păcătos... La întrebarea „dăcă a avut cunoștință?“ a răspuns numai că Szapary și alții i-au comunicat planuri pentru desarmarea obstrucțiunii, dér el (Khuen) n'a făcut nimic, n'a influențat pe nimeni. „N'a voit să știe“ de acele planuri, — dér a știut și nu le-a împiedecat“...

Interesant e, că pe când foile opoziționale consideră pe ministrul-președinte ca deja cădut — „Correspondența politică“ din Viena publică o telegramă lungă dela Budapesta, în care se vorbește de continuarea acțiunii lui Khuen-Hedervary în contra obstrucțiunii și se exprimă părerea de rău, că ședințele comisiunii parlamentare prea se lungesc, ca și când n'ar fi vorba de a se termina până la 10 August, ci ar dura până la finele anului.

Despre căpetenia agenților de corupere, fostul redactor la „Egyetértés“ și la „Független Magyarország“ Dienes Marton, care a fugit cu amanta lui însoțit de alte două paze ce i-s'au dat, sescria că a fost prins și arestat în Elveția la Zürich. Acesta nu s'a adevărit. Se dișe numai că a fost vădut acolo.

Ce motiv a avut fuga lui? Și cum se esplică, că i-s'a dat chiar o sumă foarte însemnată, 50,000 corone ca să fugă? Ore banii aceștia sunt de la Szapary? Întrebările acestea au rămas foarte întunecose.

Contele Ladislau Szapary fű din nou citat înaintea comisiunii. El, cum șcim, nu vrea să spună nici un amănunt, și anevoie își va schimba tactica.

S'au ridicat și voci în presa unghurească, căr'i susțin că planul de corupere s'a urđit și pus la cale din sînul magnaților. C'un cuvânt s'a deschis drum liber suspiționarilor de tot felul și de totă estinderea.

Ministrul-președ. Khuen-Hedervary în fața comisiunii parlamentare.

Comisiunea parlamentară își continuă lucrările, ascultând număröse persoane asupra cunoscutelor încercări de mituire. Luni după cum am anunțat deja, a fost ascultat însuși ministrul-președinte contele Khuen Hedervary, făcend o declarațiune lungă, din care estragem următoarele:

Înaintea de toate declară, că nici faptul, că contele Szapary făcea parte din guvernamentul său, nici relațiunile personale, ce le-a avut cu dînsul nu îndreptățesc pe nimeni a face concluziuni în sensul, ca și cum el, ministrul-președinte ar fi influențat întru câtva pe Szapary. Întru cât privește prietenia, ce s'ar fi dezvoltat între noi, relevăz că dînsul este cu vr'o 15 ani mai tînăr decât mine și aveam și în privința politică divergențe. Despre întreprinderea nenorocită a lui Szapary am aflat numai atunci, când a fost adusă acțiunea pe tapet în camera deputaților. În-tăi Szapary nici n'a îndrăsnit să vorbească personal cu mine, ci mi-a trimis scuzele în scris prin consilierul Selley, mai pe urmă totuși mi-a cerut să-l primesc și l'am primit la casina națională, unde mi-a mărturisit totul și și-a cerut ertare. Era într'o surescitație de nedescris, așa că la toți ne era milă de el.

Szapary, continuă ministrul președinte, avea mare simpatie pentru mine, probabil fiind-că cu tatăl său eram prieten intim, și de când am venit la guvern căuta să-mi ajute în tot chipul, dându-mi diferite sfaturi. Îmi aduc aminte, că cel dintăi lucru, de care mi-a vorbit, a fost socialismul, despre care dișea, că e un factor, de care trebuie să ținem cont. Mi-a vorbit și de pressă, cam ce ar trebui să fac, ca să-mi asigur sprijinul pressei. Sfaturile lui însă și totă purtarea lui îmi făcea o impresie de misticism și vorbele lui erau așa de încurcate, încât de multe ori nici nu-l înțelegeam și în convorbirile ce am avut cu dînsul nici-odată n'am ajuns la vr'un rezultat pozitiv.

Despre socialiști mi-a amintit odată, că ar trebui să le împlinesc unele postulate. Eu i-am răspuns să-și exprime dorințele într'o petiție și eu am să cercetez, dacă se pôte să fac ceva pentru dîșii. Promisiuni n'am făcut. Înaintea de desvélirea lucrurilor în cameră vr'o 5—6 zile, nici nu m'am întâlnit cu Szapary, așa, că credeam că a plecat la băi.

În privința pașaportului lui Dienes, despre care s'a diș aici, că l'a obținut în timpul din urmă, declar, că am luat informațiuni și am aflat, că în timpul din urmă nu i-s'a liberat pașaport. Prin urmare, dacă are pașaport, acela este de o dată anterioră.

Am avut în lunga mea carieră politică adesea situațiuni grele, nici-odată însă n'am făcut întrebuniță față cu nimeni de mijloce necinstite, pe căr'i nu le-aș putea justifica.

Deputatul Mandel Pal îl întrăbă pe ministrul-președinte, dacă n'a știut nimica de acțiunea lui Szapary, ori că numai n'a influențat-o?

Khuen-Hedervary răspunde, că Szapary i-a vorbit și despre obstrucțiune, și despre modul cum s'ar pute desarma. I-au vorbit și i-au scris în privința acesta și alții din toate părțile țării, el însă (ministrul-președinte) a declarat în totdeauna, că nu se angajază și nu vrea să știe nimic de așa ceva.

Mandel. S'a scris prin jurnale, că Szapary aspira să ajungă ministru în cabinetul Exc. Vostre. Ađi vorbit vr-odată despre acesta cu dînsul?

Khuen. Nicl-odată.
Mandel mai pune câteva întrebări ministrului președinte și apoi îl întrăbă,

dacă ar pute să-și dea cuvântul de onoare pentru întărirea celor spuse aici:

Khuen. Da.

Polonyi pune de asemenea câteva întrebări ministrului președinte referitor la întâlnirile avute cu Szapary în zilele din urmă, precum și asupra sumelor întrebunțate din fondul de dispoziție.

Khuen-Hedervary răspunde, că sumele fondului de dispoziție se iau în număr de la casa statului.

Deputatul **Polonyi**, apoi, **Rátkay** și **Szivák** îi mai pun ministrului președinte diferite întrebări, căutând a afla ce părere are densusul despre motivele psihologice, cari l'au putut îndemna pe Szapary ca să facă o întreprindere atât de riscată, împreună cu sacrificii enorme materiale. Ministrul-președinte rămâne pe terenul negațiunii, declarând că în privința aceasta nu poate să dea nici o deslușire.

*

În ședința în care a fost ascultat **Khuen** a fost ascultat și matadorul principal al fii. **Zootechnia**, sau Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăcăria și lăptăria, a cărui director cu 225 figuri este **Artur Singer**. Acesta a tăgăduit, că el ar fi primul agent și afirmă că tot ce a făcut, a făcut „în interesul public, fără să aștepte vr'o remunerație“.

Baronul **Nic. Banffy**, care a fost de asemenea ascultat, a recunoscut, că a intervenit pe lângă **Dienes**, a făcut-o însă acesta din milă față cu amicul său **Szapary**, care era într'o stare de plâns.

Iuaintea comisiei s'a mai prezentat contele **Al. Teleki**, care a declarat, că el a fost acela, care a intervenit să-l libereze pe **Dienes** când era închis pentru duel.

Contele **Paul Szapary**, fratele lui **Laszlo** a prezentat comisiei un memorandum al lui **Dienes**, pe care acesta îl predase contelui **Laszlo Szapary**, în ziua cu pricina. În acest memorandum se destăinuiesc lucruri nu prea edificatoare despre **Papp Zoltan**, între altele o afacere murdară avută cu **Sandor Pál**, precum și încercarea lui **Papp**, de a dobândi o decorațiune pentru un consul din Viena prin intervenția lui **Kossuth**.

Comisia a mai ascultat pe **Daranyt Bela**, **Buday Zádor** și **Eötvös Karoly**.

Atitudinea lui **Khuen Hedervary** a fost în cursul ascultării foarte liniștită. El a fumtat în tot timpul. (Fumatul este permis în sală tuturor.)

Noul Papă — Piu X.

Cardinalul **Sarto**, nou alesul papă s'a arătat er, în 4 August la orele 12.10 în balconul bisericii sf. Petru și a dat binecuvântarea miilor de omeni, cari erau adunați în piața sf. Petru.

Cardinalul **Sarto**, care și-a luat numele de **Piu X**, a eșit ales din conclava care a durat 4 zile, îndoit cât durase conclava, care a ales pe **Leo XIII**.

Piu X (**Giuseppe Sarto**) s'a născut la 2 Iunie 1838 în **Riesi**, lângă **Treviso**. A studiat în seminarul din **Treviso** și **Padua**. Până la anul 1875 a fost paroh în diferite parochii mici, apoi fu numit cancelar episcopesc în **Treviso**. La 1884 fu numit episcop în **Mantua**. La 1893 fu numit cardinal-presbiter. În același an papa **Leo XIII** îl numi **patriarch în Veneția**. Cu ocaziunea numirei sale a izbucnit un conflict cu guvernul italian, din care conflict a eșit învingătoare Curia Romană.

Cardinalul **Sarto** ca **patriarch al Veneției** a dovedit mult tact și înțelepciune în administrarea patriarhatului.

Acțiunea bandelor bulgăresci. În vilaetul **Monastir** o bandă de vre-o 60 bulgari au sechestrat în ziua de 3 August pe un mahomedan, er pe 6 i-a ucis. Bulgarii erau înarmați cu puști **Mannlicher**. La **Pestan** a avut loc o ciocnire cu o bandă de 30 membri. Intre aceștia erau doi îmbrăcați în uniforme de ofițeri. Intre **Vodena** și **Vilosta** o altă bandă de bulgari a atacat un transport turcesc. Soldații turci apărându-se au ucis cinci bulgari.

SCIRILE DILEI.

— 23 Iulie v.

De la Asociațiune. Suntem informați, că membrii comitetului central, cari vor participa la adunarea generală din **Baia-mare**, vor pleca din **Sibiu** Vineri în 7 August a. c. cu trenul de la 11 ore séra. Sâmbătă dimineață vor sosi în **Clușii** de unde vor pleca pe calea ferată din **Valea Someșului** — către **Deși** și **Jibou**. Primirea comitetului central la gara din **Baia-mare** va avea loc **Sâmbătă în 8 August la orele 3 după amăzi**. Ar fi de dorit, ca comitetului central să se atașeze în drum câți mai mulți membri ai Asociațiunii. Certificate pentru călătorie cu preț redus pe căile ferate ale statului s'au distribuit la toate despărțimintele.

Baia-mare, orașul în care se va ține adunarea generală a Asociațiunii în zilele de 9 și 10 August a. c., este un vechi oraș cu mine de aur. Are o poziție admirabilă între munți și coline acoperite cu păduri de castanși și cu vii După ultimul recensământ are hotar de 36.434 jughere catastrale cu 11.183 locuitori, dintre cari 4.259 Români. Comitatul Sătmariului din care face parte **Baia-mare** are 367.570 locuitori, dintre cari 159.000 sunt Români. Orașul **Baia-mare** este împrejmuit de comune curat românesce. Numérose locuri de excursiune. Din **Brașov** se poate pleca Vineri séra cu trenul personal dela orele 8. Sâmbătă dim. trenul sosese la **Clușii** pe la orele 6. Aici se opresce vr'o jumătate de oră și se poate lua caféu. Din **Clușii** trenul de pe **Valea Someșului** pleacă pe la orele 7 atingând orașele **Gherla** și **Deși**. În **Deși** se poate lua o gustare. Pe la ora 1 sosese la **Jibou**, unde stă o jumătate oră și se poate lua prânzul în restaurantul gării. Sâmbătă pe la orele 3 p. m. primirea comitetului și a oșpeților la gara din **Baia-mare**.

Aspiranți la cursurile teologice. Vineri 31 Iulie st. n., s'a încheiat termenul pentru prezentarea cererilor de primire la cursurile de teologie din seminarul „**Andreian**“ din **Sibiu**. După cum e informat „**T. R.**“ au intrat 30 cereri de la tineri cu testimoniu de maturitate și 7 cereri de la tineri absolvenți de 8 clase gimnasiale, dér fără examen de maturitate. Numărul reglementar fiind 30 pentru un curs, de astă-dată numărul acesta s'a completat cu aspiranți, cari au esamenul de maturitate.

Librărie românească în Arad. La 15 August n. se va deschide în **Arad** o librărie românească bine asortată cu tot felul de cărți românesce literare, științifice și didactice, precum și cu tot soiul de recvisite de scris. Proprietar e d-l **Petru Simtion**, fost administrator al tipografiei „**Tribuna Poporului**“.

Concert în Chichiș. Tinerimea din **Chichiș** și împrejurime a dat săptămâna trecută un concert. Firesce, că tinerimea română nu puté să esecute altfel de puncte în programul său, de cât puncte românesce. Un lucru mai natural nici că se poate. Cu toate acestea domni de la „**Br. L.**“ fac pe naivii și „înfierză“ procederea tinerimei române, care în mijlocul său cuimei a „demonstrat“ cu o reprezentare românească. Mai lăsați-o la naiba!

De la reuniunea sodalilor din Sibiu. D-l **Dr. Vasile Dan de Apșa**, distins avocat în **Sibiu** și vechi membru ajutător al „**Reuniunii sodalilor români din Sibiu**“, a dat o nouă și eclatantă dovadă despre dragostea, ce o are pentru clasa noastră de mijloc prin faptul că s'a înscris în șirul puținilor membri pe viață ai numitei reuniuni, plătind taxa de 50 corone.

La fondul Dr. D. P. Barcianu, creat de „**Reuniunea sodalilor români din Sibiu**“ cu scop de a ajutara sodalii lipsiți de lucru, au dăruit: fostul coleg al decedatului, profesorul **Demetriu Cunțanu** 2 cor., **Petru Bota** maestru croitor 40 bani și **Victor Tordășianu** 20 bani. **Sibiu** 4 August 1903. — **Vic. Tordășianu**.

Catastrofa din Bilek. Generalul de cavalerie baron **Appel** a făcut o anchetă la fața locului în cestiunea catastrofei din **Bilek**. Se svonesce, că locotenent-colonelul **Grünzweig**, singurul responsabil, va fi condamnat la 3 ani temniță.

Greva culegătorilor tipografi din Arad. În **Arad** a izbucnit o grevă între tipografi, din care cauză foile locale n'au putut să apară. Printre organizatorii grevei este redactorul diarului „**Typographia**“ din **Budapesta**. Socialistul **Petru Ponta**, — și **Köpf Lazar** din **Brașov**, au ținut discursuri, în cari îndemneau pe culegătorii la rezistență.

Cutremure de pământ. În cursul săptămâni trecute au fost puternice cutremure de pământ în totă Spania. Cutremurile se reproduc atât în Italia cât și în alte părți ale continentului European. Pe ziua de alaltă-eri la **Spezzia** a izbucnit un grăznic cutremur de pământ.

7. Propunerii. În cauza căruia s'au dărmat biserici, case și fabrici printre care țesătoria **Muelazzo**.

Deces. Iosif Erdélyi, avocat în **Oradea-mare**, a încetat din viață la 26 Iulie n. în etate de 62 ani. Bland și modest, răposatul s'a bucurat de simpatia unui cerc mare de prietini și cunoscuți. A avut meritul, că în curentul de desnaționalizare din **Oradea-mare** și-a crescut familia în spirit românesc. Fie-i țărina ușor!

Mușcat de un câne turbat. Băiatul **Sebastian Bogdan** din **Deal**, lângă **Sebeșul** săsesc a fost mușcat de cănele lui **Petru Roșca**. Băiatul a fost trimis la institutul antirabic din **Budapesta**, însă numai după-ce s'au ivit semnele turbării. Injecțiunile antirabice nu i-au mai putut folosi și a murit în chinurile cele mai grozave.

Un cadavru de o mie de ani. Un țeran din **Brammer** lângă **Verden** (provincia **Hannovera**) a găsit înainte de asta cu câteva săptămâni cadavru bine conservat al unui bărbat, care după cum spun experții, a stat cel puțin 1000 de ani în pământ mocirlos. Diarul „**Ill. Ztg.**“ din **Lipsca** publică o fotografie după acest cadavru. Corpul a fost găsit în genunchi cu capul aplecat înainte, mâna dreaptă o ținé la cefă, er pe cea stângă la gât. În jurul gâtului și a unui braț nisce gujbe de nuiele de stejar și mestécân răsucite, piciorul stâng era așezat peste cel drept, parcă și piciorole ar fi fost legate la olaltă. Capul, pe care se vede un păr blond foarte bine conservat e spart. Se vede că omul a murit de mörte forțată. Cadavru a fost trimes muzeului etnologic din **Berlin**.

O întâmpinare. Onorată Redacțiune! La scirea „**Din comitatul Bistrița-Năsăud**“ apărută în nr. 158 al „**Gazetei Transilvaniei**“, în care d-l „**Verax**“ luându-și aerul de mare învățat, critică reușita reprezentației teatrale urmate cu dans, aranjată în comuna **Maieru** în séra de 26 Iulie a. c., mă simt dator a reflecta d-lui **Verax**, că observația sa e pe cât de neobiectivă și reütăcioasă, pe atât de neadeverată, căci cine cunósce natura pieselor reprezentate și scie, cât de greu e a juca pe scenă după gustul publicului, acela nu-și poate face o idee atât de nefavoritoare despre reușită; mai ales decât consideră, că la acelea s'au angajat nisce diletanți, membrii ai unei reuniuni de lectură de la sate cu concursul copiilor de școlă. Constat, cumcă toți oșpeții afară de d-l **Verax**, și-au dat părere favoritoare despre rezultat. Pe „**Páli bácsi**“ și „**Marsci kisasszony**“ numai d-l **Verax** i-a putut vedé, căci el și de altminteri vedea mai mult, ca ceilalți oșpeți... Că au luat parte la petrecere și câți-va oșpeți de altă naționalitate, cari s'au aflat bine aici, acesta nu se poate considera ca motiv de ocară pentru noi. Un membru al reuniunii de lectură din **Maieru**.

Sciri din România. Ministrul-președinte **Sturdza** înainte de a pleca la **Gastein**, a vizitat însoțit de d-nul **Abel Beldiman**, ministrul român la **Berlin**, fabrica de arme de la **Steyr**. Se scie, că guvernul a făcut o nouă comandă de arme **Mannlicher** la această fabrică.

— **Duminecă**, orele 10 dim., regimentul de tele 2 și 16 de artilerie din **Capitală**, și-a mșerbat patronul „**Sf. Ilie**“. Ambele regiamente au fost scóse în curtea căsărmei **Malmeson**, unde mai întâiu au fost trecute în revistă. Preotul regimentelor **St. Ilie** oficiat un serviciu religios și soldații au dus fost duși în menajul reg. 10 de artilerie **St. Ilie** frumos împodobit cu drapele tricolore. Pe ambele părți se aflau înșirate mese pentru soldați, er în mijlocul menajului se afla masa ofițerilor frumos împodobită. La orele 11 a început banchetul, după ce mai întâiu preotul regimentului a ținut o mică cuvintare, arătând însemnătatea zilei de sf. **Ilie**, patronul artileriei, la care a răsunat și cântecul **Zahareanu** și maior **Zamfirescu**.

— Pentru catedrele din nou înființate la **Catedra de muzică și artă dramatică** din **București** au fost numiți:

D-na **Vict. Paul Stănescu**, fosta elevă a conservatorului din **Paris**, d-șora **Elena Zaygler**, fostă elevă a conservatorului din **Viena**; d-l **Ed. Wachmann**, fost director al conservatorului din **București**; d-l **R. Novacek**, diplomat al conservatorului din **Viena** și membru al orchestrei imperiale; d-l **N. P. Cerechez**, laureat al conservatorului din **București**.

— D-nii profesori **Gr. Ștefănescu** și **L. Mrazec**, precum și d-nii d-ri **Munteanu-Murgoci** și **Popovici-Hateg** vor lua parte la congresul geologic internațional, ce se va ține în **Septembrie** la **Viena**.

— **Ministerul instrucțiunii** a luat dispoziția ca cu începerea anului școlar viitor să se pună în vederea tuturor școlilor confesionale și școlilor streine, în care urmază fii de români, să nu lipsescă din nici o clasă portretele Sveranilor români și tablouri din istoria națională. În contra școlilor cari vor nesocoti această dispozițiune, ministerul este hotărât să ia cele mai severe măsuri.

— D-nii **V. Nicolescu** și **St. Nedelcu** au fost numiți controlori financiari pe lângă băncile populare.

— **Veniturile Regiei Monopolurilor** statului timp de la 1 la 15 Iulie 1903, au fost de 2.2185.656 lei.

— **Treerișul** se contiuă cu multă activitate sub cele mai favorabile împrejurări aprópe în întreaga țără. Pe alocurea au cădut ploii, cari au întrerupt pentru scurtă durată treerișul. Totuși se mai simte necesitate de ploii în cursul acestei luni și anume pentru propășirea porumbului.

Transportele de grâne, scrie „**Bursa**“ scie sunt accelerate și **Brăila** este alimentată un număr de câte 400 vagoane în afară de scopul marfă de șlepurii și caice. Oarzele aparțeze sporadic și rar se vede un orz mai frumos în culóre. Piața **Brăila** este activă în aceste articole. Grăul a fost ferm plătin-curé du-se marfa bună cu 80.81 kg. Lei 1370tru —1400, marfa mijlocie 78—79 kg. 1300—1350. Ovăs marfa bună până la 900. Să-jinim cara notéză 920—930. Porumb puțin la amatori. Orz 830—850.

Din **România** se fac oferte de grâne cu greutate garantată, ceea-ce e dovadă că nu numai cantitativ recolta noastră e satisfăcătoare ci și calitativ.

— **Uniunea studenților români** în care tr'un comunicat spune, că în timpul vacanței se dau serbări în provincie de studenți de rea credință precum și de altă persoane streine dându-se drept studenți, Bani ce se obțin se întrebunțeză pentru scopuri dubioase și mai mult totă cinstirea studențescă se mistifică și se compromite. „**Uniunea**“ rógă pe toate autoritățile civile și școlare de a urmări pe ori-ce persoană care s'ar presenta în numele studenților și să în numele vre-unei societăți studențescă fără autorizațiune oficială și a o denunța pentru a fi dată judecării.

Raportul general

al comitetului central al „**Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român**“ pentru anul 1902.

Onorată adunare generală!

Asociațiunea a fost înființată, ca să promoveze literatura și cultura poporului român. În cursul celor 42 ani trecuți părtașevirșit o serie întrégă de lucrări, priuș care a căutat să ajungă acest scop, stabilit prin statute.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletec, cântec de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copii și mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onora Preacuratei Feciore Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodată pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fia-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predici pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, de Em. Elefrescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christie. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu,, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1896. O cârtică de mângăiere sufletească, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesci de Masillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator ecleslastic francez. Pr-dicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc *resăriten*, și fie care este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivesc predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printr-un limbajul ales. — **Prețul 5 corone** (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia arhidieceșană din Blaj. Cartea are 31 cde de tipar (500 pagini) și este fructul ostenețelor unor laboroși studenți în teologie dela universitat-a din Budapesta Cuvântul „Salba ne reamintesc societate literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, carei societăți îi mulțumim publicarea Fabellei și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificatoare în stil îngrijit, tipar curat, hârtia bună. Prețul unui exemplar legat elegant în păoza este 4 corone (+ 30 b. porto.) Un exemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 August n. 1903

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de corone ung. 4%	99 —
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	90.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25

Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	120.85
Rente de corone austr. 4%	100.65
Losuri din 1860.	153.90
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.88
Acții de-ale Băncei ung. de credit	732.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	662.—
Napoleoniori	19.05
Mărci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista	239.27 1/2
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.20

Cursul pieței Brașov.

Din 5 August n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.92	Vând.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusescoi	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcescoi	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.30

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi
Strada neagră nr. 35
au sosit un transport de mărfuri

nouă și anume:
Stofe de lână pentru Dame,
Flanele,
Luster,
Batist,
Zephyre,
Cretone,

Mătăsării negre pentru rochi,
Bluse de mătase, în colorii
pentru bluse;

Confecțiune de rochii,
rochii de dolii
și tot ce trebuie la confecționarea de rochi.

Mai recomandăm un sortiment bogat de **stofe de lână curată** pentru bărbați,

cu prețuri foarte ieftine.
De o vizitare numărösă rugându-ne, suntem Cu totă stima

RESCHNER & SCHWARZ.

Prețuri de tot ieftine.

AVIS!

Am onore a aduce la cunoștința m. On. public, că am dechis aici în loc, **Sstrada Porții sub nr. 6,** și am arangiat din nou un

institut de spălătorie și curățit

unde primesc totfelul de albituri, pentru Domni și Dame, precum și trusouri, articole de confecțiuni pentru spălat. călcat și curățit, cu prețurile cele mai moderate.

Pote susține ori-ce concurență

Rog deci pe On. public, pentru sprijinul cuvenit, sunt

cu totă stima

LOUISE ATEL.

6-6

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curățirea sângelui. Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA).
Depositul de trimitere: Farmacia BRACHETTI. ALA, Süd-Tirol.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame.)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In casui publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Socotela curată!

Cel mai cu efect săpun med. este Săpunul Carbol-Păcură și Pucioasă

a lui BERGMANN.

(Marca: 2 minerii)

dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a.E. escelent și probat contra tuturor necurățenilor pielei, ecsemă, ca: parasifi, roseli, p strui, pete roșii etc. bucată 50 bani.

Se capătă la: Teutsch & Tartler și la farmacia V. Roth, în Brașov. 11—30.(930).

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Mai st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ora 9.18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la ora 10.46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de per. la ora 3— m. p. m.

Dela Brașov la Zărnești (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3-44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 9.47 m. séra.
- IV. Trenul mixt la ora 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Duminica și în sărbători).

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren accel. la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 9-27 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7-41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 3-20.
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la ora 6-27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ora 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 8-18 séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-27 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.)
- IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORII.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORII.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Couverts, in tola mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etajul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vind la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.